

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 sierpnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ponownie ustalił Z. K. prawo do kapitału początkowego.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1973 r. do 31 grudnia 1982 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 90,47%.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 30 lat, 10 miesięcy, 22 dni tj. 370 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w ilości 8 miesięcy, 18 dni, tj. 8 miesięcy.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 92,85\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 272,06 \text{ złotych}$

$(370 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 1104,54 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 442,70 \text{ złotych}$

$(8 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1104,54 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 5,19 \text{ złotych}$

RAZEM = 719,95 złotych

$719,95 \text{ złotych} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 150569,55 \text{ złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku)}$.

/decyzja o ponownym kapitału początkowego – k. 35 – 36 plik I akt ZUS/

Ubezpieczony Z. K. uznał w/w decyzję za krzywdzącą i w dniu 28 września 2015 r. złożył odwołanie od w/w decyzji o ponownym ustaleniu kapitału początkowego poprzez zmianę wysokości wynagrodzeń w stosunku do lat 1976 – 1979 z tytułu zatrudnienia w Zakładach (...) Komendy Wojewódzkiej Policji w Ł.

/odwołanie – k. 2 – 4 /

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 15 października 2015 r. organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

/odpowiedź na odwołanie – k. 5/

Sąd Okręgowy w Łodzi

ustalił następujący stan faktyczny:

Z. K. urodził się w dniu (...)

/okoliczność bezsporna/

Wnioskodawca Z. K. był zatrudniony w Zakładach (...) w KWP w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie od 14 kwietnia 1976 r. do 31 maja 1985 r. na stanowisku elektromontera.

/ świadectwo pracy – k. 6 plik I akt ZUS, akta osobowe w kopercie – k. 11/

Podczas zatrudnienia wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenia:

- od 14 kwietnia 1976 r. – 15,50 zł/godz.,

- od 1 stycznia 1977 r. do 31 grudnia 1979 r. – 18,00 zł/godz.,

- od 1 marca 1979 r. – 15% dodatku dla brygadzysty,

/akta osobowe w kopercie – k. 11, dokumentacja w kopercie – k. 35/

Wnioskodawca podczas zatrudnienia w w/w zakładzie pracy ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie akordowe. Jak został brygadzystą to otrzymywał stały dodatek. Pracownicy otrzymywali też dodatki stażowe, funkcyjne. Była też premia o wysokości, której decydował kierownik.

/zeznania świadka Z. P. – k. 22 – 23, zeznania Z. W. – k. 23/

Ubezpieczony w dniu 2 czerwca 2005 r. złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego

/wniosek – k. 1 – 2 akt ZUS/

Decyzją z dnia 14 sierpnia 2007 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ustalił Z. K. kapitał początkowy.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 84,64%.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 30 lat, 10 miesięcy, 22 dni tj. 370 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w ilości 8 miesięcy, 18 dni, tj. 8 miesięcy.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 92,85\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 272,06 \text{ złotych}$

$(370 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 1033,36 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 414,17 \text{ złotych}$

$(8 \text{ miesięcy nieskładkowych} \times 0,7\%) : 12 \times 1033,36 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 4,86 \text{ złotych}$

RAZEM = 691,09 złotych

$691,09 \text{ złotych} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 144437,81 \text{ złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku)}$.

/decyzja o ustaleniu kapitału początkowego – k. 27 – 28 plik I akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 21 sierpnia 2015 r. ZUS II Oddział w Ł. ponownie ustalił Z. K. prawo do kapitału początkowego.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1973 r. do 31 grudnia 1982 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 90,47%.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 30 lat, 10 miesięcy, 22 dni tj. 370 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w ilości 8 miesięcy, 18 dni, tj. 8 miesięcy.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 92,85\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 272,06 \text{ złotych}$

$(370 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 1104,54 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 442,70 \text{ złotych}$

(8 miesięcy nieskładkowych x 0,7%) : 12 x 1104,54 złotych (podstawa wymiaru) = 5,19 złotych

RAZEM = 719,95 złotych

719,95 złotych x 209 miesięcy (średnie dalsze trwanie życia) = 150569,55 złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku).

/decyzja o ponownym kapitale początkowego – k. 35 – 36 plik I akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach, akt osobowych wnioskodawcy oraz zeznań świadków: Z. P. i Z. W. . Analiza zgromadzonych dowodów wskazuje, iż są one spójne i wzajemnie się uzupełniają i nie ma żadnych podstaw by kwestionować ich wiarygodność. Należy wskazać, że Sąd dał wiarę zeznaniom świadków co warunków pracy wnioskodawcy w spornym okresie, jednakże na podstawie zeznań świadków **nie ma możliwości ustalenia konkretnych kwot wynagrodzenia** ubezpieczonego.

ZUS , na prośbę Sądu dokonał obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego, z przyjęciem, do ustalenia podstawy wymiaru według najkorzystniejszego wariantu z uwzględnieniem wynagrodzeń stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne:

- od 14 kwietnia 1976 r. – 15,50 zł/godz.,

- od 1 stycznia 1979 r. do 31 grudnia 1979 r. – 18,00 zł/godz.,

- od 1 marca 1979 r. do 31 grudnia 1979 r. – 15% dodatku brygadzistowskiego, z przyjęciem normatywnego czasu pracy wyniósł 104,94% z 10 lat kalendarzowych, 89,05% z 20 lat kalendarzowych. Dotychczasowy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wynosi 90,47%.

/postanowienie Sądu – k. 23/

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego ZUS – przyjął :

- w 1973 r. – 55560,00 zł, wwpw 165,48%,

- w 1974 r. – 58874,00 zł, wwpw 154,04%,

- w 1975 r. – 62268,00 zł, wwpw 132,61%,

- w 1976 r. – 36826,00 zł, wwpw 71,68%,

- w 1977 r. – 39744,00 zł, wwpw 72,06%,

- w 1978 r. – 39744,00 zł, wwpw 67,77%,

- w 1979 r. – 44712,00 zł, wwpw 69,95%,

- w 1980 r. – 82148,00 zł, wwpw 113,34%,

- w 1981 r. – 93001,00 zł, wwpw 100,79%,

- w 1982 r. – 141939,00 zł, wwpw 101,70%.

/wyliczenia ZUS k. 29/

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z **treścią art. 174 ust. 1** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, Nr 748, z późn. zm.), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych **w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3** oraz **art. 18**, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Według **ust. 3b** w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2013 roku (w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl **ust. 7** analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie natomiast z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei w myśl **art. 15 ust. 1** powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi **art. 15 ust. 4** w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonemu dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja niewątpliwie wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, iż zarówno okres zatrudnienia jak i wysokość uzyskiwanego uposażenia nie może być wykazana w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.07.1997 r. II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998/11/342, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997-03-04, III AUa 105/97 opubl: OSA w W. rok 1997, Nr. 2, poz. 7; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 1993-08-18, III AUr 294/93 opubl: P.. Sąd. rok 1994, Nr. 3, poz. 6/.

Przyjąć zatem trzeba, iż w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (sporne czy też niemożliwe do udowodnienia przy pomocy dowodu z dokumentu) mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe, co wynika także z treści przepisu art. 473 k.p.c. Mając to na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornymi okresami zatrudnienia wnioskodawcy.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca wniósł o uwzględnienie przy wyliczaniu wskaźnika podstawy wymiaru emerytury wynagrodzeń z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) Komendy Wojewódzkiej Policji w latach 1976 – 1979 na podstawie dokumentacji osobowej, głównie angaży.

W toku postępowania przed organem rentowym zostały złożone angaże ze spornego okresu i w ocenie Sądu brak jest przeszkód by na podstawie angaży wyliczyć wysokość wynagrodzeń wnioskodawcy w oparciu o stawkę godzinową oraz stały dodatek brygadzystowski w wysokości 15%. Wysokość wynagrodzeń wyliczona jedynie na podstawie angaży zapewne nie odzwierciedla w pełni wysokości wynagrodzeń ubezpieczonego ze spornych okresów. Nie ma jednak możliwości uwzględnienia np. premii czy innych składników wynagrodzenia, których wysokość jest określona

procentowo np. od 5% do 15%, gdyż taki zapis oznacza, że ubezpieczony mógł otrzymać np. premię w granicach od 0 do 15%.

A zatem wskazać należy, że uwzględnienie wynagrodzeń na podstawie angaży chociaż częściowo zaspokoi żądania ubezpieczonego.

Mając na względzie powyższe zdaniem Sądu nie ma żadnych przeszkód by zaliczyć ubezpieczonemu do stażu pracy wynagrodzeń ze spornych okresów na podstawie angaży znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego ze spornych okresów. Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję orzekając, jak w wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wyrażając zgodę na wypożyczenie akt.